

Mál nr. 206/2020

M og
V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar AÁgreiningur um hvort skilyrðum endurupptöku bótamáls sé fullnægt.**Gögn.**

Málskot, móttakið 10.6.2020, ásamt fylgigögnum.
Bréf V, dags. 7.7.2020.

Málsatvik.

M var farþegi í bifreið sem lenti í hörðum árekstri á Reykjanesbraut við Kúagerði þann 15. janúar 2011 og varð fyrir varanlegum meiðslum. A, sem olli tjóninu, var ábyrgðartryggð hjá V. Með matsgerð tveggja lækna, dags. 12. desember 2012, var varanlegur miski M af völdum slyssins metinn 15 stig og varanleg örorka 15%. Um mat á miskanum segir svo í matsgerðinni:

„Hún hefur eftir slysið búið við viðvarandi einkenni hálstognunar, með höfuðverkjum og stirðleika í hreyfingum háls auk verkja í háls. Þá er hún með tognun í baki, stirðleika og verki, bæði í brjóst og mjóbaki. Vegna verkja hefur hún verulega svefnörðugleika og finnur fyrir allnokkrum leiða og geðeinkennum því tengt. Hún hefur útbreidda eymslapunkta líkt og sést í vefjagigt. Hún hefur eftir slysið verið í sjúkrahjúlfun og er nú á Reykjalandi og hefur þannig reynt að takmarka tjón sitt. Hún sinnir heimilissörfum með nokkrum óþægindum en hefur ekki vegna verkja sinna treyst sér út á vinnumarkað....

Við mat á varanlegum miska af völdum slyssins, sbr. 1. og 2. málslið 1. mgr. 4. greinar skaðabótaganna, er höfð hliðsjón af miskatöflu örorkunefndar. Horft er til þess að hún hafi í umferðarslysinu þann 15.1.2011 hlotið tognun á háls, væga tognun á mjóbaki. Þá er horft til þess að verkir þessu tengt leiði eðli málsins samkvæmt til allnokkurra geðeinkenna og andlegrar vanlíðunar og svefnröskunar.“

Með bréfi lögmanns M, dags. 22. janúar 2013, til V tilkynnti hann að M sætti sig ekki við matið, taldi það rangt og kvaðst fara fram á dómkvæðingu matsmanna til að fá endanlega niðurstöðu um það tjón sem hún varð fyrir í slysinu. Við uppgjör bóta 29. janúar 2013 þar sem tekið var við bótunum með fyrirvara um að greiðslan væri samþykkt sem innborgun á heildarbætur og áskilinn réttur til hækkunar á öllum kröfuliðum í kjölfar matsgerðar dómkvaddra matsmanna.

Með matsgerð tveggja dómkvaddra matsmanna, heila- og taugalæknis og lögmanns., dags. 25. maí 2014, var komist að þeirri niðurstöðu að varanlegur miski af völdum slyssins væri 20 stig og varanleg örorka 20%. Um mat á varanlegum miska segir svo í matsgerðinni:

„Varanlegar heilsufarslegar afleiðingar slyssins 15. janúar 2011 verða raktar til tognunar í háls-, brjóst- og lendhrygg, með viðvarandi verkjum frá háls- og lendhrygg sem aukast við álag, álagsverkjum í brjósthrygg, eymslum og hreyfiskerðingu og auk þess býr hún við meiri andlega vanlíðan en almennt gerist með slíka tognunaráverka“

Samkvæmt tjónskvittun, útprentaðri 1. september 2014, var tjón M gert upp að nýju. Kemur fram í kvittuninni að um væri að ræða „fullar og endanlegar bætur“ vegna tjóns M. Tekið var við bótunum af hálfu M „með fyrirvara um betri rétt tjónþola.“

Telur M að frá uppgjörinu hafi hún glímt við stöðugt versnandi heilsu og 28. nóvember 2015 hafi hún verið metin með meira en 75% örorku hjá Tryggingastofnun ríkisins. Hinn 11. maí 2018 voru dómkvaddir þrír yfirmatsmenn, bæklunarskurðlæknir, geðlæknir og lögmaður, til að framkvæma yfirmat og meta að nýju varanlegar afleiðingar slyssins fyrir M. Samkvæmt yfirmatsgerð þeirra, dags. 15. febrúar 2020, var komist að þeirri niðurstöðu að varanlegur miski af völdum slyssins næmi 28 stigum og varanleg örorka væri 30%. Varðandi miskamatið segir m.a. svo í matsgerðinni:

„Einkenni þau sem matsbeiðandi býr við eru margvísleg. Lýst er útbreiddum stoðkerfiseinkennum og andlegum einkennum vegna afleiðinga umferðarslyssins 15. janúar 2011. Þau einkenni sem matsmenn telja vera staðfest og orsakatengsl séu á milli umferðarslyssins og þeirra einkenna eru verkir í hálsi, brjósthrygg og mjóbaki. Einnig frá vinstri kálfa og andleg einkenni. Hún hefur verið lítt vinnufær og smám saman hafa sótt á hana þunglyndiseinkenni eins og fram kemur.“

Í matsbeiðni var þess óskað að yfirmatsmenn legðu mat á hvort breyting hafi orðið á mati á varanlegum afleiðingum slyssins frá því að undirmatið var framkvæmt og eftir atvikum í hverju sú breyting væri fólgin og hverju hún næmi m.a. í miskastigum og jafnframt að metið yrði hvort breytingin hafi verið ófyrirsjáanleg miðað við undirmatið 25. júní 2014. Í umfjöllun í yfirmatsgerðinni varðandi þennan matslið kemur fram að matsmenn telji að marktæk breyting hafi ekki orðið á varanlegum afleiðingum slyssins frá því matsgerðin 25. júní 2014 var unnin og sé þá tekið tillit til einkennalýsinga og skoðunar fyrr og nú, en ekki verði séð að marktækur munur sé þar á. Í niðurstöðu matsgerðarinnar er þessum lið svarað svo að matsmenn telja ekki að marktæk breyting eða ófyrirsjáanleg breyting hafi orðið á varanlegum afleiðingum slyssins frá 25. júní 2014.

M hefur krafist bóta vegna varanlegs miska sem metinn var samkvæmt yfirmati umfram það sem hann var metinn samkvæmt undirmatinu, auk vaxta og kostnaðar, einkum kostnaðar vegna yfirmats þar sem V hafi farið fram á að þrír matsmenn yrðu dómkvaddir til að framkvæma matið. V hefur hafnað bótaskyldu með því að krafa M væri fyrnd samkvæmt 99. gr. áður gildandi umferðarlaga nr. 50/1987 auk þess sem félaginu væri ekki skylt að greiða kostnað vegna yfirmats.

Álit.

Að fengnu undirmati fór fram fullnaðaruppgjör bóta 1. september 2014 að því er ráða má af fyrirliggjandi tjónskvittun. Við bótunum var tekið af hálfu M „með fyrirvarara um betri rétt tjónþola.“ Orðalag þessa fyrirvara er mjög almennt. Engin skýr gögn liggja fyrir um það í málinu að M hafi gert athugasemdir við einhverja tiltekna þætti í matsgerðinni sem lagt var til grundvallar við bótauppgjörið. Eins og atvikum er háttað getur framangreindur fyrirvari við bótauppgjörið því ekki falið annað í sér en að M áskildi sér rétt til að krefjast frekari bóta ef síðar yrðu ófyrirséðar breytingar á heilsufari hans sem yllu því að varanlegar afleiðingar af völdum slyssins yrðu meiri en byggt var á við uppgjörið, sbr. 11. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Þótt varanlegur miski sé 8 metinn stigum hærri samkvæmt yfirmati en hann hafði verið metinn samkvæmt undirmatinu er engu að síður tekið fram í yfirmatinu með afdráttarlausum hætti að engin marktæk né ófyrirsjáanleg breyting hafi orðið á heilsu M frá því undirmatið fór fram. Þessari niðurstöðu yfirmatsgerðarinnar hefur ekki verið hnekkkt með öðrum gögnum sem liggja fyrir í málinu. Skilyrðum 11. gr. laga nr. 50/1993 til endurupptöku málsins er því ekki fullnægt. Af því leiðir að M á ekki rétt á frekari bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna þess líkamstjóns sem hún hlaut í slysinu. Með því að enginn réttur til bóta telst hafa stofnast kemur ekki til skoðunar hvort krafa M á hendur V kunni að hafa fallið niður vegna fyrningar.

M aflaði á sinn kostnað yfirmatsgerðar í málinu í því skyni að færa sönnur á frekari rétt hennar til bóta úr fyrrgreindri ábyrgðartryggingu og tók þar með þá áhættu sem fólst í því að afla þessa sönnunargagns. Sú sönnunarfærsla, sem að var stefnt með öflun matsgerðarinnar, dugði ekki eins og að framan greinir. Þá verður að telja ljóst að um yfirmatsgerð var að ræða. Bar því að hafa yfirmatsmenn fleiri en þá sem stóðu að undirmati, sbr. 64. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Það verður því ekki rakið til sérstakrar kröfu V hversu margir yfirmatsmennirnir voru. Í ljósi þess sem hér að framan greinir getur M ekki krafist þess að V greiði kostnað vegna yfirmatsgerðarinnar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á frekari bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 1. september 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.